

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **СПЕЦІАЛЬНІ РЕЖИМИ ОПОДАТКУВАННЯ
ЯК РЕГУЛЯТОР ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**
(на матеріалах Головного управління ДКСУ у Херсонській області)

**SPECIAL TAXATION REGIMES
AS A REGULATOR OF BUSINESS ACTIVITY**
(on the materials of the Main Department
of the State Treasury Service of Ukraine in Kherson Region)

Виконала: здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти групи 4ФДПМ
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

освітньо-професійної програми «Державна податкова
та митна справа»

Старовойт А.А.

Керівник: Чижова Т.В.
(прізвище та ініціали)

Хмельницький – 2025 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу

Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Освітньо-професійна програма «Державна податкова та митна справа»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Лариса СІДЕЛЬНИКОВА

«15» 01 2025 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

_____ Старовойт Анні Андріївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Спеціальні режими оподаткування як регулятор підприємницької діяльності (на матеріалах Головного управління ДКСУ у Херсонській області)

керівник роботи Чижова Таміла Володимирівна, к.е.н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «14» січня 2025 року № 29-с

2. Строк подання роботи здобувачем 19 червня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, звітність Головного управління ДКСУ у Херсонській області.

4. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні та організаційні засади оподаткування суб'єктів підприємництва. Аналіз ефективності спрощеної системи оподаткування для малого і середнього бізнесу.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень) Робота містить 6 рисунків та 18 таблиць

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-II розділів	Таміла ЧИЖОВА, доцент	15.01.2025	22.05.2025
Консультант з нормоконтролю	Олена НОВОСЬОЛОВА, доцент	15.01.2025	05.06.2025

7. Дата видачі завдання _____ 15.01.2025 р. _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	15.01.25-22.01.25	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	23.01.25-30.01.25	виконано
3.	Написання 1 розділу	31.01.25-20.03.25	виконано
4.	Написання 2 розділу	21.03.25-13.05.25	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	14.05.25-22.05.25	виконано
7.	Оформлення роботи	23.05.25-05.06.25	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	06.06.25	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	10.06.25	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	19.06.25	

Здобувач _____
(підпис)

Анна СТАРОВОЙТ
(ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____
(підпис)

Таміла ЧИЖОВА
(ім'я та прізвище)

РЕФЕРАТ

У дослідженні проаналізовано роль податкової політики як важливого чинника формування сприятливого підприємницького клімату в Україні. Особливу увагу приділено особливостям оподаткування суб'єктів малого та середнього бізнесу, а також критеріям, що впливають на вибір оптимальної системи оподаткування. У роботі висвітлено типові труднощі, з якими зіштовхуються підприємці при застосуванні загальної або спрощеної системи оподаткування.

Проведено ґрунтовний аналіз змін у податковому законодавстві та їх наслідків для підприємницького середовища в умовах економічної нестабільності та кризових явищ. Окремо досліджено динаміку надходжень єдиного податку як одного з ключових індикаторів активності малого підприємництва.

На підставі отриманих результатів сформульовано низку практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності функціонування спрощеної системи оподаткування. Запропоновано можливі напрями її удосконалення з урахуванням найкращих практик іноземних держав. У межах роботи також розроблено аналітичну модель і проведено розв'язання прикладної задачі з використанням засобів електронно-обчислювальної техніки.

Робота містить 18 таблиць, 6 рисунків, використано 50 джерел інформації. Обсяг роботи з додатками 84 сторінки.

Ключові слова: система оподаткування, приватне підприємництво, суб'єкти малого підприємництва, спеціальні режими оподаткування, податкові надходження, спрощена система оподаткування, фіскальна ефективність.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА	7
1.1. Податкова система як інструмент державного впливу на підприємницьку діяльність	7
1.2. Специфіка оподаткування суб'єктів малого бізнесу в Україні	15
1.3. Міжнародний досвід податкового регулювання малого та середнього підприємництва	27
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ДЛЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	39
2.1. Поточні тенденції розвитку підприємницького сектору економіки України	39
2.2. Єдиний податок як показник активності малого бізнесу: аналіз динаміки надходжень	48
2.3. Проблеми податкового навантаження на малий бізнес та напрями вдосконалення податкової політики	62
ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

Актуальність теми. Податкова система відіграє ключову роль у формуванні соціально-економічної стабільності держави та є одним із головних інструментів реалізації державної фінансової політики. Через механізм оподаткування держава акумулює ресурси, необхідні для виконання її основних функцій — від фінансування армії й медицини до підтримки освіти, соціального захисту та інфраструктурних проєктів.

В Україні процес формування ефективної податкової моделі перебуває в активній фазі вже протягом кількох десятиліть. Особливо помітним стало реформування у останні роки, коли було поставлено завдання не лише спростити податкові процедури, а й зменшити фіскальний тиск на бізнес і громадян, забезпечити прозорість системи, а також усунути корупційні ризики. Одним із важливих напрямів реформ стало впровадження цифрових технологій у податкову сферу. Електронні сервіси та системи моніторингу дозволяють підвищити ефективність збору податків, зменшити суб'єктивний фактор у взаємодії з податковими органами та мінімізувати випадки ухилення від сплати податків.

Водночас, аналіз функціонування податкової системи є необхідною умовою для її подальшого вдосконалення. Дослідження чинної моделі оподаткування дає змогу оцінити ефективність податкових надходжень, виявити слабкі місця в адмініструванні, а також напрацювати конкретні пропозиції щодо її поліпшення з урахуванням національних і міжнародних практик. Таким чином, дослідження податкової політики залишається надзвичайно важливим у контексті підвищення фінансової стабільності держави, покращення інвестиційного клімату, стимулювання економічного зростання та забезпечення соціальної справедливості.

Теоретичне і практичне значення теми. Обрана тематика дослідження є актуальною як з теоретичної, так і з прикладної точки зору. В умовах

активного просування реформи децентралізації в Україні особливої ваги набуває аналіз структури податкових надходжень, динаміки їх змін, а також впливу податкової політики на економічну життєздатність регіонів. Формування місцевих фінансів тісно пов'язане з податковими механізмами, які мають безпосередній вплив на фінансову спроможність громад.

Вивчення змін у податкових надходженнях дає змогу не лише виявити ключові тренди та відхилення у податковій базі, а й глибше зрозуміти регіональні диспропорції, що виникають внаслідок різної ефективності адміністрування податків або нерівномірного розподілу ресурсів. Це, у свою чергу, відкриває можливості для розробки більш адресних фінансових стратегій на місцевому рівні.

Податкова політика, яка охоплює ставки оподаткування, пільги, процедури адміністрування та фіскальні стимули, безпосередньо впливає на активність підприємницького середовища. Надмірне податкове навантаження або нестабільність фіскальних умов можуть стримувати розвиток бізнесу, тоді як помірні та чіткі правила — навпаки, стимулюють його зростання.

Комплексне вивчення цього впливу вимагає аналізу економічної статистики, включаючи кількість активних суб'єктів господарювання, обсяги внутрішніх і зовнішніх інвестицій, рівень зайнятості, динаміку обороту підприємств та інші ключові індикатори. Такий підхід дозволяє оцінити реальний зв'язок між податковими умовами та підприємницькою активністю.

Таким чином, дослідження податкових механізмів у контексті децентралізації відкриває можливість сформувати ґрунтовну аналітичну базу для ухвалення ефективних управлінських рішень, які сприятимуть зміцненню місцевих бюджетів і створенню сприятливого підприємницького клімату в Україні.

Мета і задачі роботи. Головною метою даної кваліфікаційної роботи є всебічне вивчення функціонування податкової системи, яка стосується суб'єктів малого та середнього бізнесу, а також визначення перспектив для їх подальшого розвитку в сучасних економічних умовах.

Для досягнення поставленої мети в рамках дослідження передбачено розв'язання наступних завдань:

1. Проаналізувати основні особливості формування фінансових ресурсів державного сектору.
2. Дослідити структуру та динамічні зміни доходної частини державного бюджету.
3. Виявити ключові напрямки збільшення доходів місцевих бюджетів і розглянути механізми посилення їх фінансової спроможності.
4. Оцінити рівень розвитку підприємницького середовища та визначити основні фактори, що впливають на його ефективність.
5. Провести аналіз надходжень від єдиного податку як показника активності малого підприємництва та його ролі у формуванні місцевих бюджетів.
6. Напрацювати практичні рекомендації щодо вдосконалення податкової моделі для малого бізнесу з метою підвищення її ефективності та зменшення податкового навантаження.

Ця робота спрямована на поглиблення розуміння ролі податкової політики у розвитку підприємницької діяльності та розробку пропозицій, що можуть сприяти зміцненню фінансово-економічної стабільності малого бізнесу в Україні.

Методи дослідження. У процесі дослідження було застосовано низку ключових методів аналізу, зокрема графічний підхід, аналітичний метод, а також методи внутрішнього та зовнішнього аналізу. Крім того, здійснювалась вертикальна та горизонтальна оцінка фінансової діяльності обраного об'єкта дослідження.

Структура роботи. Структурно робота складається з двох основних розділів. У першому розділі розглядаються теоретичні аспекти системи оподаткування підприємницької діяльності в Україні, з акцентом на особливостях оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Окрему увагу приділено аналізу зарубіжної практики фіскального регулювання малого

підприємництва, що дозволяє порівняти підходи та виокремити ефективні моделі.

Другий розділ містить практичний аналіз поточного стану розвитку підприємництва в Україні. У цьому розділі досліджено динаміку та структуру податкових надходжень від суб'єктів малого і середнього бізнесу, що дозволяє оцінити їхній внесок у формування бюджетних ресурсів та загальну економічну активність у країні.

Характеристика суб'єкту дослідження. Об'єктом дослідження виступає Головне управління ДКСУ у Херсонській області, яке є територіальним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів і який реалізує державну політику у сферах казначейського обслуговування бюджетних коштів, коштів клієнтів відповідно до законодавства, бухгалтерського обліку виконання бюджетів.

Огляд джерел, що використані в роботі. Під час підготовки цієї кваліфікаційної роботи було використано широкий спектр інформаційних джерел. До них належать чинні законодавчі та нормативно-правові акти України, фахові наукові публікації, навчальні посібники, періодичні видання, а також ресурси мережі Інтернет, що висвітлюють сучасний стан досліджуваної теми. Крім того, для забезпечення глибини та достовірності аналізу були залучені первинні дані, які характеризують ключові показники досліджуваного об'єкта, зокрема показники з фінансової звітності. Окрему увагу під час дослідження було приділено вивченню напрацювань провідних учених та фахівців у сфері оподаткування і фінансів, серед яких варто відзначити праці Крисоватого А. І., Сидельникової Л. П., Чижової Т. В., Ярошенка Ф. О. та інших авторів, які зробили вагомий внесок у розвиток податкової науки в Україні.